

Náhodná veličina X s normálnym rozdelením sa realizovala vektorom hodnôt

$$x = k \cdot (\text{rand}(1,50)).^4, \text{ kde } k = 15$$

Odhadnite jej strednú hodnotu a rozptyl so spoľahlivosťou 90%.

Začneme strednou hodnotou. Jej bodový odhad je

```
>> xm = mean(x)
xm = 3.1141
```

Rozptyl je neznámy a tiež ho musíme odhadnúť predbežne bodovo:

```
>> S=sqrt(var(x))
S = 3.8991
```

Príkaz *var* paušálne koriguje hodnotu delením $1/(n-1)$, čo je v tomto prípade namieste. Na odhad strednej hodnoty musíme použiť v tomto prípade Studentovo rozdelenie s parametrom (stupňom voľnosti) 49. Konštantu c_{49} zistíme približne numericky, vyjde zhruba $1 / 2.5194489829$ (ďalšie des. miesta sú nespoľahlivé).

```
>> g=inline('(1+x.^2/49).^(-25)/2.5194489829');
```

Pre spoľahlivosť 0,9 hľadáme príslušné u , aby $g(u)=0,45$. Orientačne: hľadané u leží medzi 1 a 2 (stačí skúsiť). Hľadáme presne bisekciou:

```
>> a=1; b=2; for k=1:40, s=(a+b)/2; if (quad(g,0,s, 1e-13)<0.45) a=s; else b=s; end, end, a,b
a = 1.676550892607338
b = 1.676550892608248
```

Takže zhruba $u=1.6765508926$.

```
>> d = s*u/sqrt(50)
d = 0.3975103860233152
>> [xm-d, xm+d]
ans = 2.716572811203552 3.511593583250182
```

Hľadaná stredná hodnota je na 90% na intervale [2.7166 3.5116]

Rozptyl S je bodovým odhadom. Xi-kvadrát použijeme, vzhľadom na iba odhadnutú strednú hodnotu, s parametrom 49. Konštanta c bude približne $2.99e+030$. Túto konštantu musíme hľadať trpezlivo na viackrát. Najprv bude matlab protestovať:

```
>> fx=inline('x.^23.5.*exp(-x/2)');
>> quad(fx,0,490,1e-6)
Warning: Maximum function count exceeded; singularity likely.
> In quad at 92
ans = 3.950298428258852e+030
```

Po niekoľkých pokusoch sa ukazuje ako kandidát na hľadanú konštantu $3.95e+030$. Väčšiu hodnotu sme nedosiahli, pre dlhší interval integrovania sú už hodnoty nezmyselné. Varovanie Matlabu však netreba podceňovať a výsledok si musíme overiť:

```
>> fx=inline('x.^23.5.*exp(-x/2)/3.95e+030');
>> quad(fx,0,1500)
ans = 0.75679376700005
```

Matlab bez protestov integruje až po 1500 (ďalej už nie je presný), pričom miesto očakávanej jednotky máme len ca. 0.75. Nič sa nedeje, skorigujeme fx:

```
>> 3.95e+030*0.756793767
ans = 2.989335379650000e+030
>> fx=inline('x.^23.5.*exp(-x/2)/ 2.99e+030');
```

Teraz je to v poriadku, výsledky sú dobré a Matlab už nenarieka.

Späť k úlohe – potrebujeme nájsť 0.05 a 0.95 kvantil. Skusmo zistíme:

```
>> quad(fx,0,70)
ans = 0.97372586138726
>> quad(fx,0,60)
ans = 0.86494126544458
>> quad(fx,0,30)
ans = 0.01480284094728
>> quad(fx,0,40)
ans = 0.18318157598455
```

Potrebné kvantily sú teda na intervaloch [30 40], [60 70].

Spustíme bisekciu:

```
>> a=60;b=70; for k=1:60, s=(a+b)/2; if (quad(fx,0,s,1e-13)<0.95) a=s; else b=s; end,end, a, b
```

```
    a = 66.36385269696351  
    b = 66.36385269696352
```

```
>> a=30;b=40; for k=1:60, s=(a+b)/2; if (quad(fx,0,s,1e-13)<0.05) a=s; else b=s; end,end, a, b
```

```
    a = 33.93115128787104  
    b = 33.93115128787105
```

Rozptyl bude v týchto medziach:

```
>> S*49./[66.3638526969635 33.931151287871]
```

```
ans = 2.87889557489941 5.63065485876569
```

Rýchlo uspokojíme svoj pohľad kontrolou, že bodový odhad S je v tomto intervale.